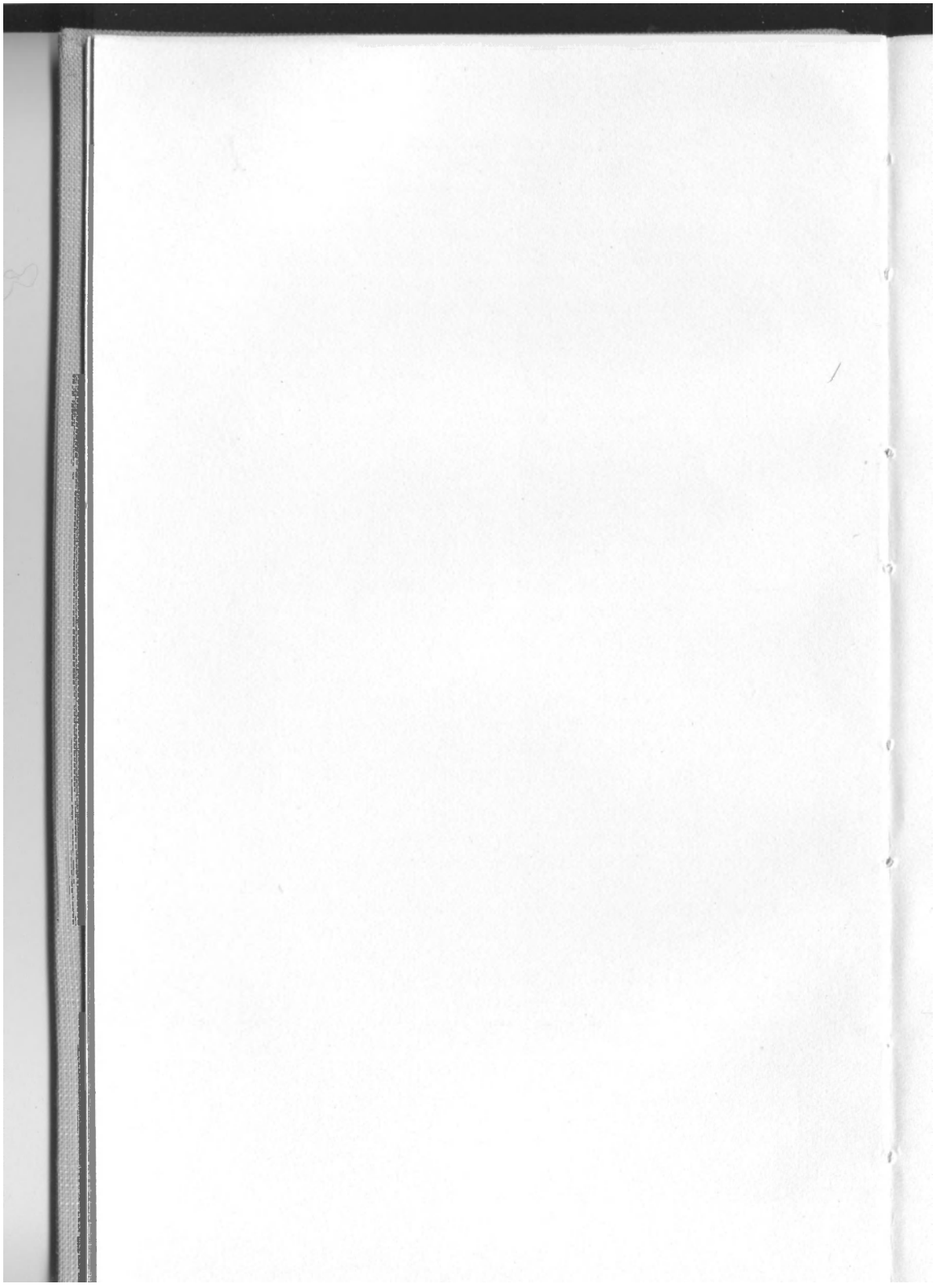

Muž jsi-li, tož buď mužem . . .

Z. S.

Muž jsi-li, tož buď mužem,
ne loutkou slabou jen,
jíž osud jak chce zmítá
hned jednou tam, hned sem.
Bázlivý pes je osud,
štěkne, však bojí se
odvážných, když naň dupnou . . .
Tož, chlapče, nedej se!

Muž jsi-li, tož buď mužem!
Ne však jen podle slov,
je-li kdo Demosthenes,
řeč tvoří činů kov.
Buduj či boř jak bouře,
mlč však, když hotov jsi.
Tak, jak i bouře ztichne,
když má již po práci.

Muž jsi-li, tož bud mužem!
Víra buď síla tvá,
to hlásej, byť i oběť
byla pak krvavá.
I život stokrát zapři
a vždycky hodlej snést;
Však ztratíš-li i život,
vždy zůstane ti čest.

Muž jsi-li, tož buď mužem!
Svou nezávislost pak
i za poklad dej v sázku,
jejž hlídá strašný drak.
Tím, jehož čest lze koupit,
už jenom pohrdej.
„Hůl žebrácká a volnost" –
to za své heslo měj.

Muž jsi-li, tož bud mužem,
jímž neotřese nic.
Pak slabý sok je osud
a člověk ještě víc,
buď jako dub, jejž vichr
je s to snad vyvrátit,
však pokřivit s to není
ten hrdý kmen jak štít.

K. P.

Nikdo lehkomyslně nemá
na struny hrát.
Je to nesnadná práce
při lyře zazpívat,
a neumíš-li opěvat
než vlastní bolest a žal,
odlož ten posvátný nástroj,
svět nechce, abys mu hrál.

Na poušti bloudili jsme
jak Mojžíš s lidem svým,
když šel na rozkaz Boží
za sloupem ohnivým.
I za nynějších časů
Bůh sloup ten poslal nám,
abychom lid bezpečně vedli
do země Kanaán.

Kupředu, básníci, s lidem,
ohněm a vodou vpřed!
Kdo opustí prapory lidu,
budiž na věky klet!
Klet bud, kdo ze zbabělosti
pozadu zůstaneš,
a zatím co lid v boji trpí
do stínu lehnout chceš.

Falešní proroci lstivě
budou hlásati všem:
Tady se zastavte už,
zde zaslíbená zem!
A vrátit budou chtít davy
nestydatou lží tou,
davy, jež v hladu a žízni
a v pochybnostech jdou.

Teprv až z hojnosti koše
si každý bude brát,
a každému stejně stůl práva
se bude prostírat,
až slunce ducha stejně
zazáří v okna všem,
řekneme: Je konec pouti,
hle, zaslíbená zem!

A do té doby? Jen zápas,
a nikdy uklidnění.
Snad život za naši práci
nás ani neodmění,
však až nám smrt oči zavře
svým něžným polibkem,
měkčeji v hlubinách země
pod věnci spočinem.

Homér a Ossian

V. Z.

Kde Helénové jsou a kde jsou Keltové?
Zmizeli jak
dvě města, jež
pohltil příval moře.
Jen vrcholky věží z vody čnějí . . .
Homér a Ossian.

Onen byl žebrák
a ten královský syn. Jaký rozdíl!
V jednom jsou si rovni:
Oba byli slepí.
Světlo jim z očí
vypálil možná oheň jejich duší,
či velikost jejich slávy?

Byli to velcí duchové. Když jejich ruce
se dotýkají strun,
jako by Bůh svým slovem
stvořil člověku svět,
svět kouzelně krásný,
zázračně veliký.

Slyšíte Homéra?
V jeho písni se klenou nebesa
jak věčný úsměv lidské radosti,
odtud nach svítání
se zlatem poledních paprsků

tak vlídně splývají dolů
na bílé pěny moře
a na zelené ostrovy v něm,
kde bohové v šťastném spojení s lidmi
provádějí své hry, ó lásko nádherná!

A vidíte tam Ossiana?
Ve věčných mlhách moří severních
nad divokými skalisky společně s vichřicí
rozezvučel svou píseň v beztvárné noci.
A měsíc vychází
stejně tak krvavě
jako zapadající slunce
a sinou září zahaluje pustinu,
kde bloudí v houfech
truchliví duchové
reků padlých na bojišti!

Vše, co je světlé,
a vše, co kvete,
je ve tvé písni, Homére, praotče žebráků.
Vše, co je temné,
a vše, co pusté,
zní zas v písni tvé, Ossiane, potomku královský!
Jen zpívejte, zpívejte dále
a hrejte na loutnu, na loutnu božskou,
Homére i Ossiane!
Jdou roky,
staletí a tisíciletí a zašlapou vše
nemilosrdně v prach,
ale vy jste pro ně nedotknutelní;
všem vdechnou do tváře žlutý dech smrti,
jen věnec kol vašich šedých hlav zůstává věčně zelený.

II

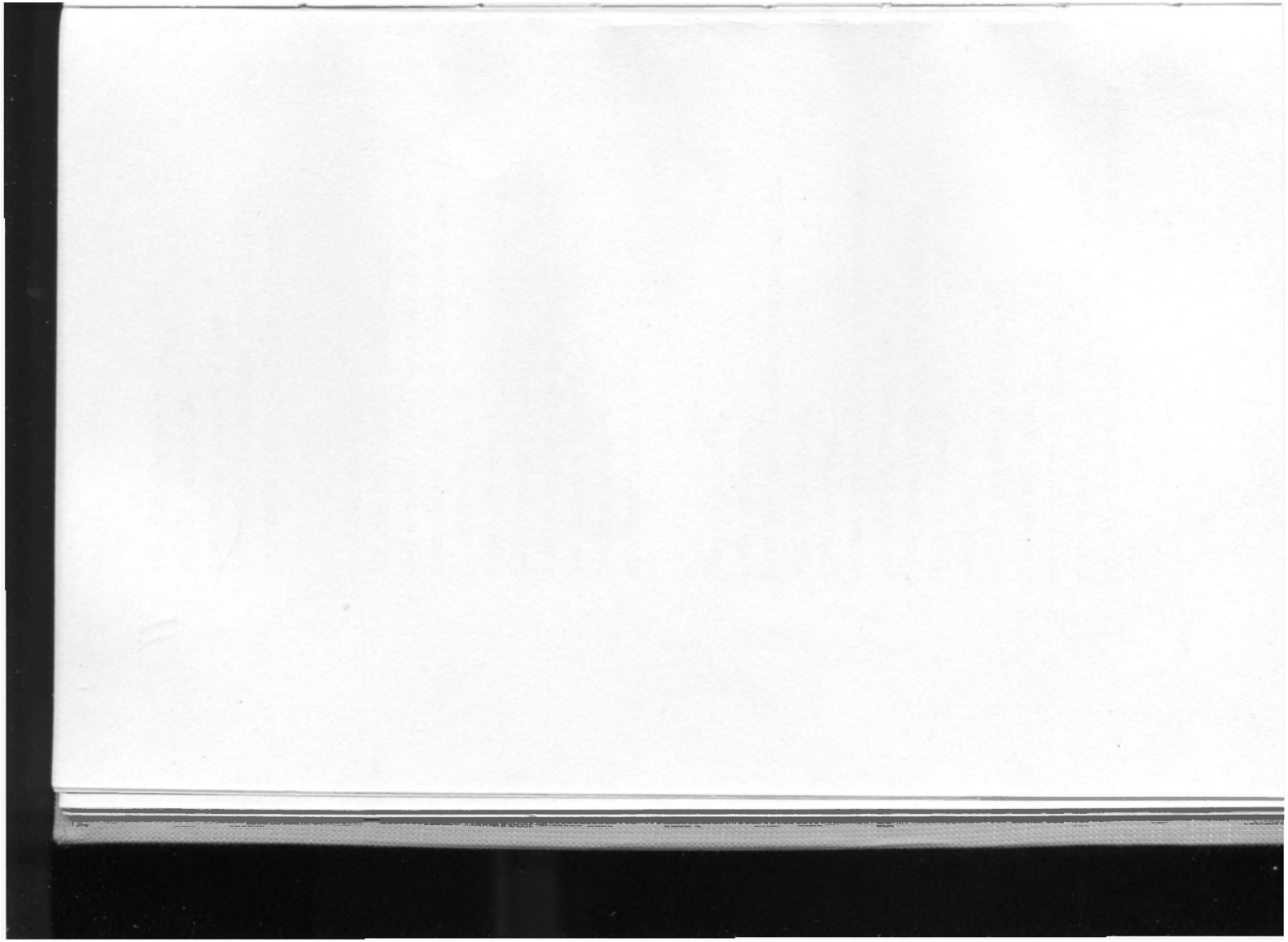

Píseň psů

V. Z.

Skučí zlá bouře
pod černou oblohou,
hrne se dešť a sníh,
blíženci zimy jdou.

Nás se to netýká.
V kuchyni máme kout
a tam nám hodný pán
dovolil ulehnout.

O žrádlo není zle.
Když poobědvá pán,
co zbude od kostí
se stolu dává nám.

Časem však, pravda je,
nás švihne bičem svým.
To bolí. Ale co,
psí kost se vyhojí!

Když přejde jeho hněv,
znovu nás zavolá.
Blaženě lížeme
mu nohy u stola.

Píseň vlků

V. Z.

Skučí zlá bouře
pod černou oblohou,
hrne se dešť a sníh,
blíženci zimy jdou.

Holá a prázdná step
nám obydlím je.
Nikde ani keř
nás neukryje.
V útrobách krutý hlad,
mráz po celém těle.
Bez milosti souží
nás ti nepřátelé.

S nimi ještě jeden:
prach nabité zbraně.
Krev naše červená
na bílý sníh kane.

Mrznem a máme hlad,
bok náš prostřelený.
Bída je úděl náš . . .
Ale nad svobodu není!

Jede ovčák na oslu

V. Z.

Jede ovčák na svém oslu,
nohy v prachu vleka,
jak je veliký. Větší
žal však na něj čeká.

Sedl na zem a ovcím
zahrál na fujaru.
Zaslechl však špatnou zvěst:
milá umírá mu.

Skočil na osla a jel,
až se zvedal prach.
Přijel však pozdě. Milou
spatřil na márách.

Co teď chudák zmaten
z neštěstí tolika?
Vzal kyj a praštil
do hlavy oslíka.

Vlčí dobrodružství

V. Z.

Tys, brachu, žral, máš zuby od krve,
ale nám všem hlad útroby rve.

Je zima ponurá, pusto kolem,
jen oř vichřice uhání polem.

Tu po lidech, ani po zvěřině
není stopy. Kde byls na hostině?

Tak vlčí smečka se vlka ptá,
když druha svého přivítá.

Nažraný vlk neváhá odpovědět
a takto vypráví, co chtějí vědět.

Hluboko v pustě dům kamenný je
a v něm ovčák se svou ženou žije.

Za domem kamenným pak v stáji
stáda oveček bekotají.

Okolo obydlí pocestní dva
brousili: Panáček jeden a já.

Pán na ženu měl laskominy,
já na soustíčko beraniny.

Tak bloumal kol domu kamenného.
Ovci jsem nedostal — sežral jsem jeho.

Uherský šlechtic

V. Z.

Mých prapředků meč krvavý
na stěně visí rezavý.
Žere jej rez a mušince.
Já jsem uherským šlechticem.

Nic nedělat – to život je.
Žiju, neboť jsem bez práce.
Ta je pro selské palice.
Já jsem uherským šlechticem.

Sedláče, cestu upravuj!
Pojede po ní koník tvůj.
Nemohu přece pěšky sem.
Já jsem uherským šlechticem.

Mám pro vědu snad žít?
Učenci musí živořit.
Nepíšu, nečtu o ničem.
Já jsem uherským šlechticem.

V něčem se vyznám přeci.
V tom málokdo mě předčí.
Znám dobře jíst a opít se.
Já jsem uherským šlechticem.

Dobře, že daně neplatím.
Mám jmění – malé prozatím.
A dluhy též – těch nejvíce.
Já jsem uherským šlechticem.

Proč o vlast míti starosti,
o všechny její bolesti?
Ty také jednou skončí se.
Já jsem uherským šlechticem.

Až dokouřím svůj život skromně
v starém právu, v starém domě,
do nebe přijdu zajisté.
Já jsem uherským šlechticem.

Zimní svět

V. Z.

Někdo si asi život vzal,
odtud ten tanec meluziny.
Fučí vítr, chřestí talíř
u holičské oficiny.
Kde asi teď štěstí je?
V přátelském teplu pokoje.

Řezají dříví a štípou
nádeník a jeho žena.
Ve větru jim dítě pláče,
zabalené v hrubých plenách.
Kde asi ted štěstí je?
V přátelském teplu pokoje.

Velkými, dlouhými kroky
chodí voják před strážnicí,
z dlouhé chvíle kroky sčítá.
Co dělat v takovém psinci?
Kde asi teď štěstí je?
V přátelském teplu pokoje.

Kočovný herec se tluče
od štace ke štaci hrát.
Nemá co na sebe vzíti,
v břiše kručívá mu hlad.
Kde asi teď štěstí je?
V přátelském teplu pokoje.

A co cikán? Zuby cvaká,
krk zabalený v šále.
Vítr klepe a hned vejde,
ač jej cikán nezve: Dále.
Kde asi teď štěstí je?
V přátelském teplu pokoje.

Někdo si asi život vzal,
odtud ten tanec meluziny.
Fučí vítr, chřestí talíř
u holičské oficiny.
Kde asi teď štěstí je?
V přátelském teplu pokoje.

Starý dobrý krčmář

V. Z.

Zde, odkud daleko se musí putovat,
než uvidí se hory, zde v dolní zemi
si nyní žiju vesel v šťastné pohodě
a ten spokojený život k duhu jde mi.
Byt poskytuje mi venkovská hospůdka.
Je tichá – jen někdy to padne na ni.
Krčmářem je tam jeden dobrý starý muž.
Nechť dobrý Bůh mu dá své požehnání!

Já bydlím tam a zdarma jím i piju,
nikdy jsem neměl lepší zaopatření.
K obědu na nikoho čekat nemusím,
počkají sami, jestliže mne doma není.
Jen jednoho mi líto: starý krčmář
se někdy začne vadit se svou paní.
Jak pohněvají se, tak se opět smíří . . .
Nechť dobrý Bůh mu dá své požehnání!

Vzpomíná někdy na minulé doby,
ach, jak byly šťastné dřívější ty časy.
Dům, pole, peníze . . . Všeho míval dosti
a voly a koně sotva spočítal si.
O peníze jej všechny podvodník obral
a Dunaj ve vlnách odnesl dům i lány.
Tak o vše přišel dobrý starý krčmář . . .
Nechť dobrý Bůh mu dá své požehnání!

Když slunce života k západu se chýlí,
tehdy si člověk přeje už jenom klidu,
však na něj, chudáka, neštěstí kruté,
uvrhlo nyní největší starost a bídu.
Od rána do noci dře a nezná svátku,
jde pozdě spát, že nevyspí se ani.
Jak líto mi toho starého krčmáře . . .
Nechť dobrý Bůh mu dá své požehnání!

Těším jej, že k lepšímu se všechno změní,
kývne, však nevěří, co rty mé pravily.
„Tak, tak," mi odpoví, „osud se již lepší,
nohama stojím už na kraji mohyly."
Tak smuten já s láskou na hrud jeho padám
a žalost slzy do očí mi vhání,
vždyť dobrý, starý krčmář ten je otec můj . . .
Nechť dobrý Bůh mu dá své požehnání!

Co to děláš, nač ty laty

V. Z.

Co to děláš, nač ty laty?
Spravuješ mé staré šaty?
Dobré, i co natrženo.
Raději šij prapor, ženo!

Hlava má je plna tuch.
Co to značí, ví jen Bůh . . .
Dost však, co mnou vytušeno.
Raději šij prapor, ženo!

Těžko se to všechno snese.
Co pak přijde, ukáže se,
na bojišti vyjeveno.
Raději šij, prapor ženo!

Svoboda je vzácné zboží,
ne zadarmo jak vzduch boží,
krví draze vykoupeno.
Raději šij, prapor ženo!

A ten prapor bude vlát,
vítězství je bude milovat,
do něho vždy zavěšeno.
Raději šij prapor, ženo!

Se stromy mluví podzimní vítr

V. Z.

Se stromy mluví podzimní vítr,
smutně a tiše, že ho slyšet není.
Co jim to povídá? Na jeho řeč
kývají stromy jako v zamyšlení.
Je mezi polednem a večerem,
tělo si na pohovce pohoví . . .
Hlavou mi spočívajíc na prsou,
má žena hluboce a tiše spí.

Jedna má ruka lehce spočívá
jí na srdci, které tak klidně bije,
v mé druhé ruce modlitební kniha:
osvobozenských bojů historie.
Z ní každé písmeno jak vlasatice
v mém duchu vzníceném se rozjiskří . . .
Hlavou mi spočívajíc na prsou,
má žena hluboce a tiše spí.

Zlato tě láká a bič tě žene,
otrocký lide, za pány se bít.
A svoboda? S okem rozzářeným
každý, kdo věren, do boje chce jít.
Jako by kytici bral z rukou dívky,
s úsměvem přijme ránu smrtící . . .
Hlavou mi spočívajíc na prsou,
má žena hluboce a tiše spí.

Co drahých životů za tebe padlo,
ó svatá svobodo! Co platno vše?
Nepadli marně. V poslední bitvě
ty slavně vyjdeš z boje, vítězně.
Pak pomstíš všechny svoje mrtvé,
úder tvé pomsty bude strašlivý . . .
Hlavou mi spočívajíc na prsou,
má žena hluboce a tiše spí.

Rozvíjí se krvavé panorama
budoucích časů za oponou:
tam v jezeře své vlastní krve
nepřátelé svobody tonou.
Mé srdce jako hromy bije
a v hlavě se mi blesky rozsvítí . . .
Hlavou mi spočívajíc na prsou,
má žena hluboce a tiše spí.

Lid

V. Z.

V jedné své ruce kleč od pluhu,
v druhé meč zkrvavělý,
tak vídávám ubohý dobrý lid
v krvi a potu se lopotit
svůj život celý.

A proč tak se leje z něho pot?
To, čeho by si přál
k jídlu a k ošacení,
to by mu věru bez placení
lán sám od sebe dal.

Proč krvácet, vpadne-li nepřítel?
Proč zbraň hned uchopit
a pro vlast táhnout do boje?
Vlast pouze tam, kde právo je,
a práva nemá lid.

Rozbouřilo se moře

V. Z.

Rozbouřilo se moře,
moře národů vře.
Zděsilo nebe i zem
burácivým příbojem
své síly strašlivé.

Vidíte jeho tanec?
Slyšíte hudbu znít?
Kdo jste to nezažili,
poznáte v této chvíli,
kterak se baví lid.

Vyvalte se, vy vody,
vyvalte se celé!
Propastné dno své obnažte
a vrhněte až do mračen
svoje pěny vzteklé!

A po obloze pište
na věčnou pamětnou:
Galeje horem jedou,
dole se vody zvednou
a vody pánem jsou!

Mé písně

V. Z.

Tak často zamyslím se, zadumán,
a nevím sám, čím myšlenka je má.
V duchu celou svou vlastí proletím
a celou zemí, celým světem tím.
Mé písně, jež napíšu pak vzrušen,
jsou měsíční paprsky mé duše.

Místo co bych tu jenom tak neplodně snil,
bylo by lépe, kdybych pro budoucnost žil,
a staral se též . . . Eh, co je po starosti!
Bůh dobrý, snad postará se o mne dosti.
Mé písně, jež napíšu pak vzrušen,
jsou motýlky mé milující duše.

Jestliže potkám krásnou dívku snad,
hledím svou starost hlouběj zakopat.
Hlouběj se dívám do očí zvečera
jako hvězda do klidného jezera.
Mé písně, jež napíšu pak vzrušen,
jsou růže mé milující duše.

Miluje mne snad? Piju na radost . . .
Či nemiluje? Piju na žalost . . .
A kde je číš a v číši víno září,
tam vždy náladě radostné se daří.
Mé písně, jež napíšu pak vzrušen,
jsou duhou mé opojené duše.

Zatím co v prstech pohár zvedám,
ruce národů v poutech, běda!
Jak radostně lze číší zacinknout,
tak žalostné je zařinčení pout.
Mé písně, jež napíšu pak vzrušen,
jsou mračny mé zarmoucené duše.

Však proč to snáší porobený lid?
Proč nepovstane, pouta přelomit?
Čeká, že milost nebo náhoda
řetězy na rukou rzí mu rozhlodá?
Mé písně, jež napíšu pak vzrušen,
jsou blesky mé rozhněvané duše.

Palác a chalupa

K. P.

Čím chceš se chlubit, paláci?
Z milosti pána zříš jen,
jenž tvrdost srdce ukrývá,
pyšnou nádherou obklopen.
Když ozdoby, práci to poddaných,
ti z čela náhle stlukou,
tvá ubohost jen dosvědčí,
že nejsi dílem Božích rukou.

Jak nabyl tvůj vládce poklady,
jež dodaly mu cti a slávy?
Tak jako ostříž sytí se,
když malé zpěvné ptáčky dáví.
Ostříž je trhá a pojídá,
co v blízkém křoví v hnízdečku
mládátka pláčí žalostně
v marném čekání na matku.

Chlub se jen, chlub, pyšný paláci,
poklady, jež hlídá stráž,
však sečteny jsou tvoje dny,
ztratíš svůj lesk, zhasne tvá zář.
I já se těším nyní již,
až spatřím zříceninu tvou,
v níž kosti podlých pánů tvých
svůj odpočinek naleznou.

Však ty, chýško vedle paláce,
kdo tě v to ponížení vtisk?
Proč, skromňoučká, ses schovala
mezi stromy a do křovisk?
Přijmi mne, přijmi ty světnice,
krásný šat málo cením si,
však v úzké té, temné světnici
zářící srdce najít chci.

Posvátná síň, v kterou vstupuji,
síň malých chalup slaměných:
Neb jak je nebe posílá,
se velcí lidé rodí v nich!
Z chalup jen vyšli všichni ti,
kdo pro bližní uměli žít,
ti všichni, v nichž svou záchranu
a naději svou viděl lid.

Ubozí, dobří, vy nebojte se,
šťastných dob užijem ještě dost,
přítomnost-li nám nepatřila,
patří nám nezměrná budoucnost.
Zde, pod posvátnou střechou tou
pokorně na zem poklekám:
Dejte mi požehnání své
a já dám požehnání vám.

Jménem lidu

V. Z.

Lid ještě nespokojen, dejte mu víc!
Což nevíte, jak strašlivý je lid,
když vstane a nežebrá, jen bere si?
Znáte tu zvěst o Jiřím Dožovi?
Na žhavém trůnu jste jej upálili,
plameny jeho ducha nezničily,
neb duch sám je oheň. Tož střezte se,
ať se ten plamen na vás nesnese.

Ten lid chtěl tehdy jenom jíst,
neboť byl ještě ve zvířecím stavu.
Ze zvířete se posléz člověk stal
a slušno, aby žil člověk v právu.
Tož právo, lidské právo lidu. Z všech
cejchů je bezprávnost nejhorší cejch
na božím tvoru a kdo jej vpálí mu,
ten neunikne trestu božímu.

A proč vy máte takové výsady?
A proč je právo jen na vaší straně?
Otcové vaši zabrali sic vlast,
ale na ní jen pot lidu kane.
Co platno mluvit? Jsou zde doly.
I tam třeba ruky, jež probije štoly,
než objeví se žíla ze zlata.
Zásluhy žádné nemá ruka ta?

A vy, kdož zpupně prohlašujete:
Naše je zem a naše právo je,
co byste učinili s domovy,
až nepřítel by přešel do boje?
A na to se vás otázati smím,
jak je to s vaším rabským vítězstvím?
Zda vztyčili jste pomník ze skály
hrdinným nohám, jež tak prchaly?

Dejte lidu právo, právo lidské
jménem lidskosti velké a svaté
a jménem domova, který se zhroutí,
když opory mu nepodáte.
Z ústavy jste si růže nechali
a trny všechny jste lidu rozdali.
Sem s několika růžovými plátky,
polovic trnů vezměte si zpátky.

Lid ještě nespokojen, dejte mu víc!
Což nevíte, jak strašlivý je lid,
když vstane a nežebrá, jen bere si?
Znáte tu zvěst o Jiřím Dožovi?
Na žhavém trůnu jste jej upálili,
plameny jeho ducha nezničily,
neb duch sám je oheň. Tož střezte se,
ať se ten plamen na vás nesnese!

Píseň národa

Z. S.

Vzhůru lide! Vstaňme z bídy!
Chvíle přišla – ted neb nikdy!
Svobodu chcem! Volte nyní
mezi ní a pouty svými!
K Bohu svému maďarskému
přísáháme,
přísaháme, otroky víc
nebudeme!

Těžce nesou ponížení,
svoboden že národ není,
předkové, již volně žili
nebo mřeli v slavných chvílích.
K Bohu svému maďarskému
přísaháme,
přísaháme, otroky víc
nebudeme!

Cizácké je ono jméno,
kterému je přisouzeno
nehynout jak my, v té špíně,
roznesené po otčině.
K Bohu svému madarskému
přísaháme,
přísaháme, otroky víc
nebudeme!

Ze řetězů! Šavle na ně!
Však je sevřem pevně, pádně,
poroby až pouta spadnou,
starou šavli ruce zvládnou!
K Bohu svému madarskému
přísaháme,
přísaháme, otroky víc
nebudeme!

Madarů zas jméno slavné
z legend vstane, v síle dávné;
věkovitou hanbu smyje,
která naše hnětla šíje!
K Bohu svému madarskému
přísaháme,
přísaháme, otroky víc
nebudeme!

Oslavovat v budoucnosti
vnuci budou naše kosti,
čest a chvála zní v té dáli,
že jsme vstali, šavle vzali!
K Bohu svému maďarskému
přísaháme,
přísaháme, otroky víc
nebudeme!

Má první role

Z. S.

Chtěl jsem být hercem. První již
úlohu dostal jsem,
i scéna prvně zaskví se
mým šťastným úsměvem.

A chutná smích ten v roli té,
ze srdce tryská až:
Ó vím proč, chlapče, v budoucnu
také si zavzlykáš.

Kdo jsem?

Z. S.

Kdo jsem? kdepak, slůvka ani.
Řeknu-li, mám oplétání.
Poznají mě a už pílí,
nejspíš by mě oběsili.

Přijde chvíle rvát se prudce,
valaška mi chybí v ruce.
Bez koníčka sedlaného
těžko prchnout z boje zlého.

Jak bych mohl prchnout také,
když jsou chvilky všelijaké?
Plné srdce, plná hlava –
vínko, žena, klamná sláva.

Až když půjdu od své milé,
až se vyspím roztomile,
pak bych mohl, kdo jsem, říci,
když mě chytnou poručíci.

Sním o dnech boje...

K. P.

Sním o dnech boje, které svět
promění v zříceniny.
A na těch teprv zrodí se
nový svět, jiný.

Ať zazvučí, ať zazvučí již břeskná
polnice do daleka.
Na znamení k boji, na znamení k boji
žíznivě duše čeká.

S jakou radostí potom svého
vraníka vyvedu.
S jakou radostí v prvních řadách
do boje pojedu.

Budu-li do prsou raněn, snad někdo
krev zastaví.
Snad někdo balsámem polibků svých
mne uzdraví.

Padnu-li do zajetí, budu
rád v žaláři.
Mé oči jak ranní hvězdy
jeho tmu prozáří.

A kdyby v boji či na popravišti
mne smrt stihnouti měla,
snad někdo slzami smyje krev
s mrtvého těla.

Svoboda a láska

Z. S.

Svoboda a láska!
To dvojí je moje.
Pro lásku já obětuji
život, sebe,
pro svobodu obětuji
lásky nebe.

Bledý voják

Z. S.

Mladý honvéd v boj se chystal
spolu s druhy svými.
Stál ten chlapec s nimi v řadě
s líci pobledlými.

„Nemáš ty už chrabrost v gatích?“
slyší větu krutou
z úst jednoho posměváčka,
„když máš tvář tak žlutou.“

„Milý pane, to už má je
věc a jaké ptaní:
Obličej můj že je žlutý?
Neřekl bych ani.

Ještě dnes se začervená
víc než jiným směle:
O mou šavli rozstříkne se
krev, krev nepřítele.“

Úmysl v dýmu

Z. S.

Cestou domů přemítal jsem
vždy znova a znova:
Co říci matce, po tak dlouhé
době od domova?

Co jí nejdřív sladce říci,
zjihlý být či prudší?
Až toho, jejž kolébala,
stiskne do náručí.

Na mysl mi přicházely
čím dál hezčí plány,
vůz, v němž čas jak kdyby ztrnul,
letěl bez ustání.

Vcházím však už do jizbičky . . .
A už visím na rtech
matce své . . . a beze slova . . .
Jsme jak plod a větev.

Zraje obilí

Z. S.

Obilí už zraje,
dny jsou horké, pálí,
v pondělí hned zrána
již abychom žali.

Zraje i má láska,
vždyť to srdcem žhne mi:
Sladká moje milá,
žnečkou bud, jsem zemí.

Koníčku můj

Z. S.

Koníčku můj, pojď, už ať jsme venku!
Ještě dnes chci zřít svou holuběnku.
Levou nohu do třmene teď dávám,
ale u ní je již myšlenka má.

Letí pták, snad k lásce své tak spěchá:
Prudce letí, sám a do daleka.
Brzy jsme tam, koníčku můj milý,
tak rád milou nemá nikdo jiný.

Lásko, milování . . .

Z. S.

Milování, lásko,
hořké milování!
Proč tak nelítostně
zacházíte s námi?
Poslední a první
v srdci mém jste byly,
abyste mi rakev
brzy připravily.

Tesař křížek prostý
na můj hrob už sbíjí
a jen jednu řádku
v jeho dřevo vryjí.
Černým písmem budou
ona slova psána:
„Růže věrnosti zde
vadne roztrhaná."

V šťastné noci

Z. S.

Šťastné chvíle spolu s růží kvetoucí
v zahrádce teď prožíváme do noci;
tichoučko je, štěkot jen se kdesi chví,
čarokrásné
hvězdy jasné
s lunou září na nebi.

Dobrou hvězdou bych se já kdy sotva stal,
ví Bůh, že bych na obloze nezůstal,
po nebi, má drahá růže, netoužím,
za soumraku
s třpytem v zraku
sestoupil bych k vůním tvým.

Tuláci lásky

Z. S.

Vzchází měsíc, dvořan noci,
na několik kroků
věrné páže, večernice,
je po jeho boku.

I já vyšel a má cesta
nevede zpět v sebe,
vidím-li, že měsíc s hvězdou
k lásce mají nebe.

Jen si jdi, měsíčku, jdi si
tmavou nocí čile.
Já jdu také, já jdu také
k černé svojí milé.

Chytrý piják vína

Z. S.

Rád piju víno, vždyť miluji, mám rád,
dál někdy nejde však a v hrdle jen chce stát.
Nikdy však na mne věru nevyzraje,
každou věc znám a její báje, taje.

„Ukrutné srdce, toť pohár" — myslím si,
„ven s jeho krví!" — na tom to závisí.
Po této myšlence se prázdní číše má
a mohla by třeba být i bezedná.

Láska, láska

V. Z.

Láska, láska, to je jáma,
láska — to je propast sama,
spad jsem do ní až po uši,
už nevidím, už neslyším.

Hlídám stádo tatínkovi,
neslyším však zvonců zvonit,
stádo vpadlo do osení,
nevšimnu si, až ho není.

Matka torbu nachystala,
plno jídla do ní dala,
cestou jsem ji ztratil snad,
ted mě bude trápit hlad.

Tatínku a maminko má,
nedávejte mi nic dělat.
Když co zkazím, odpusťte mi,
vždyť co dělám, já sám nevím.

Chví se zelený keř

V. Z.

Chví se zelený keř,
ptáček si na něj sed,
chvěje se duše má,
vzpomněl jsem tebe teď,
vzpomněl jsem tebe ted,
děvenko v rozkvětě,
největší poklade,
jejž mám tu na světě.

Je Dunaj rozvodněn,
z břehů se vyleje,
v mém srdci pro lásku
místečko sotva je.
Miluješ, růže má,
já mám tě tolik rád,
že ani rodiče
nemohou víc už snad.

Když bývali jsme spolu,
i milovala jsi mne.
To bylo ještě léto,
a ted jsme v chladné zimě.
Už nemiluješ mne?
Bůh požehnej ti rád,
miluješ-li mne ještě,
požehnej nastokrát.

Píseň při víně

K. P.

Jedna ruka šavli třímá,
druhá ruká též je činná.
V pravé zbraň, co druhá v žáru
vztahuje se po poháru.

Toho, kdo mi není druh,
nechať ubije můj Bůh,
ať je schvácen mocí temnou . . .
Na vlast piji, pijte se mnou!

Pijte, přátelé a hosti,
víno dodá statečnosti,
statečností vlast se brání,
vzhůru pohár, pijem na ni!

Kdo ví, co budoucnost skrývá,
čím se zítřek rozednívá,
možná, že zaduní buben
a za vlast do boje půjdem.

V čele vlasti milované
svoboda jak záře plane,
a věčně tam bude plát,
nikdo ji nesmí rvát.

V otroctví maďarský lid
nebude a nechce žít,
pevně stojí noha jeho,
Pán Bůh pode jho nesehne ho.

Kdo nechce mřít naší zbraní,
brát nám volnost ať se chrání,
jeho srdce, krev i žití
jako víno budem píti!

Vy, kdož z pozemského prachu

V. Z.

Vy, kdož z pozemského prachu,
v němž se plazí červi v strachu,
k slunci až se pozvedáte
a jak duše obrů pláte,
proč ta havěť trpasličí,
že jste malí, o vás křičí?
Ovšem, dub na horách vždy se zdá
menší než tu vrba sehnutá.

Umlkla bouře

V. Z.

Dozněla drsná píseň harfy,
jež v bouři rozehrála se.
Ztišil se kraj jak mrtvého tvář
už po smrtelném zápase.

Je krásné podzimní odpoledne,
jen tu a tam je mráček vidět.
Zůstal po bouři, jež přešla tu,
jak vzpomínka smutných dob v bídě.

Slunce paprsky pozlacuje
v dědině plechové věžičky
a na moři vzdušného zrcadlení
mihnou se dvorce jak lodičky.

Zrakem probíhám obzor širý:
rovina, jež v dálku utíká.
Mé srdce též je holá pusta,
bývá v ní jen láska veliká.

•

Mé srdce je tak plné lásky,
div neklesá pod tíží její,
jsem jako strom, jehož větve
pod ovocem se naklánějí.

Mé srdce je tak plné lásky
jako přetékající číše.
Drahé víno . . . Vylije-li je dívka,
bude ho škoda . . . Pij ty, smrti, spíše.

Pohřební pochody

V. Z.

Pohřební pochody sem zní
někomu k cestě poslední.
Ten nebude už země rab,
je stokrát šťastnější než já.

Pod okny teď průvod kráčí,
co očí propukne v pláči!
Proč mne nenesou, lidičky?
Neukáplo by slzičky.

Nízká hospoda na kraji vsi

V. Z.

Nízká hospoda na kraji vsi
naklání se k řece Samoši.
Snad by se v ní mohla vzhlížet,
kdyby noc už nešla blíže.

Noc se blíží, postupuje,
celý svět se utišuje,
v přístavu lod spočívá
a v ní mlčí černá tma.

Ale v krčmě, tam se výská!
Má co dělat cymbalista.
Chlapci, ti tam popíjejí,
až se v rámech okna chvějí.

Krčmářko, ty konvalinko,
čepuj nejlepší své vínko,
ať je jako dědek staré
a jak mladé děvče jaré.

Hrej, cikáne, na cymbále,
chci dnes skákat po povale.
Ať mi praskne kapsa celá,
vytancuji duši z těla.

Klepe někdo ve tmě pusté.
„Přece tolik nerámuste.
Vzkazuje vám panstvo mé,
že už chce jít na lože."

„Čert ať vezme tvoje pány
a ty také k čertu táhni.
Hrej cikáne, zahrej přeci,
i kdybych měl kabát svléci."

Zase někdo klepe venku.
„Ustaňte – byť na chvílenku.
Pánbůh vám to jednou splatí,
nemocná má stará máti."

Nemluví, je každý tiše.
Chlapci dopíjejí číše.
Cymbál opřen u veřejí.
Potichu se rozcházejí.

Volské spřežení

V. Z.

Co uslyšíte, nestalo se v Pešti,
věci tak divné se tam nedějí.
Společnost panská na vůz sedla si
a projížděla se v něm alejí.
Protože jeli s károu velikánskou,
tož k páru volů druhý přidali.
Volečci čtyři před vozem
po silnici se zvolna loudali.

Byla noc jasná a svítil měsíc,
v strhaných mračnech tvář jeho bledá
byla jak vdova, která ve smutku
na hřbitově svého muže hledá.
Vítr kupec poletoval v lukách,
skupoval vůně, jež nás ovály.
Volečci čtyři před vozem
po silnici se zvolna loudali.

Též já byl v této společnosti,
seděl jsem zrovna vedle Eržiky.
Zatím co ostatní hosté všichni
bavili se zpěvem a výkřiky,
já zasněně jsem pravil Eržice:
Což abychom si hvězdu vybrali?
Volečci čtyři před vozem
po silnici se zvolna loudali.

Což abychom si hvězdu vybrali?
Já zasněně pravím Eržice zas.
Ta hvězda zavede nás jednou zpět
k vzpomínce šťastné na minulý čas,
když osud oderve nás od sebe.
My si tu hvězdu vskutku vybrali.
Volečci čtyři před vozem
po silnici se zvolna loudali.

Dolní země

V. Z.

Čím jsi ty mně, ty karpatský kraji,
a čím tvá romantická tvář mi je?
Podivuji se, však nemiluji.
Nebloudí v horách má fantasie.

V hladkých pustách Dolní země ploché,
tam jsem doma, tam svět můj jediný.
Duch můj jako orel vysvobozený,
vidí-li tvé nekonečné roviny.

Daleko nad zem v myšlenkách vzlétám,
vysoko nad zem povznáším se.
S úsměvem na mne rovina hledí,
rozprostřená od Dunaje k Tise.

Pod přeludným nebem zaznívají
zvonce malokumánských tučných stád.
V poledne u studní s dlouhým táhlem
z širokých žlabů vane svěží chlad.

Úprkem cválají z hřebčinců koně,
kopyty dusají, s větrem fičí,
je slyšet vyskání čikošů,
když zapráskají tam svými biči.

U dvorců v měkkém objetí vánků
vlní se tu lány ze zlata,
v živých smaragdových barvách
září krajina ta klasnatá.

Z blízkého rákosí přilétají
ve večerním šeru husy divoké.
Do vzduchu se vylekaně vznesou,
když se ve hře vánků rákos hne.

Daleko za dvorci v pustě širé
stará čarda na spadnutí je tu.
Beťáři v ní hasí svoji žízeň,
když jedou zpět z trhů v Kečkemetu.

Zakrslá vrbina je u čardy,
žloutne jako ten písek s dyněmi.
Hnízdívá v ní skřehotavý ostříž,
nevšímá si ani dětí s holemi.

V suché pláni roste smutný hnidák,
s ním též modravý květ bodláků.
Pod stinnými stromy v žáru poledním
zalezou ještěrky do chládku.

V dáli, kde se zem dotýká nebe,
v šeru sady ovocné se modrají,
za nimi jak bledé sloupy mlhy
věže městských kostelů se zvedají.

Krásná jsi mi, krásná, Dolní země,
zde jsem zrozen, kolébali zde mne,
zde ať jednou zahalí mě rubáš,
zde ať hrobka nade mnou se klene.

Tisa

V. Z.

Jednou za soumraku letního dne
jsem stál na břehu Tisy klikaté,
tož tam, kde malý Tur už spěchá k ní
jak dítě do matčina náručí.

Řeka tak hladce, jako by stála,
v řečišti bez břehů se kolébala,
aby paprsky slunce zářivé
neklopýtly na hládi čeřivé.

V zrcadle tom paprsky sluneční
byly jak víly v reji tanečním.
Dupání jejich drobných krůčků zní
jak po ostruhách miniaturních.

Odtud koberec písku žlutavý
se táhnul k louce, kde už otavy
požaty v pokosech. A ty pak jdou
jak řádky v knize jedna za druhou.

Za loukou v němém majestátu stál
les vysoký: dole chlad z něho vál,
koruny v červáncích řeřavěly.
Byl jak v ohni, byl jak zkrvavělý.

Na druhé straně za Tisou se chví
záclona z lísek a též z rokytí,
v zácloně té jediná skulina
a v ní kostelní věž a dědina.

Jak krásné vzpomínky na šťastné dny
růžové mráčky nebem plynuly,
na mne se díval z velké dálavy
hor marmarošských obrys mlhavý.

A nikde ani hlásku. Do ticha
chvílemi pouze ptáček zapípal.
Odkudsi z dálky klepot mlýna zněl,
jen jako by tu komár zabzučel.

Na druhé straně proti mně zas šla
se džbánem mladá žena venkovská.
Když do vrchu jej vodou naplnila,
pohlédla na mne a odkvapila.

Stál jsem tam bez hnutí a němý
jako by zakořeněn v zemi.
Duch můj se vznášel v opojení,
krásou přírody okouzlený.

Přírodo, přírodo slavná ty,
čí jazyk chtěl by s tebou závody?
Jak jsi velká! Čím víc mlčíváš,
tím krásněji a více mluvíváš.

Pozdě k večeru jsem došel do dvorce.
K večeři bylo čerstvé ovoce.
Dlouho jsme s přáteli povídali
u kamen, které tak mile hřály.

Mezi jinými jsem jim řekl pak:
„Proč ubohé Tise lidé křivdí tak?
Namluví se o ní tolik zlého,
ona je zatím nejkrotší řekou."

Neminul ani příliš dlouhý čas,
z dřímoty zburcoval mne alarm — vráz.
„Povodeň — povodeň", hučelo tmou.
A kam jsi pohlédl — vše pod vodou.

Jako šílenec, jenž strhal mříže,
hnala se Tisa rovinou níže.
Řvala, burácela, sebrala hráz.
Chtěla pohltit celý svět i nás.

Pusta v zimě

V. Z.

Hej, teď začne být pusta pravou pustinou,
neb tyhle podzimy tak špatní hospodáři jsou;
co jaro a léto
nasbíraly, hned to
rozházejí a zima po nich nenašla
z pokladů vzácných nikdy ani zbla.

Nezazní zvonce tesklivé od ovčích stád,
přestali pasáčci na fujarách svých hrát
i ptáci utichli,
najednou umlkli.
Chřástal se neozve na louce vrzavě,
ba ani cvrčkové nehudou na trávě.

Jak moře zamrzlé všechno je hladké pak,
nade vším slunce jako unavený pták
či jak krátkozrací,
věkem sešlí starci,
kteří, aby viděli, namáhají zrak,
v pustě však neuvidí mnoho tak jak tak.

Rybárna s polní hájenkou prázdná tu je,
tiché jsou dvorce, dobytek přežvykuje.
Když jej k žlabu ženou
cestou zaprášenou,
táhle zabučí rousnaté dobytče,
raději z jezer by chtělo napít se.

Čeledín si bere tabákové listy
v sušárně a prostře si je na práh čistý,
hrubo rozkrajuje
a už vytahuje
z holinky dýmku, nacpe, zvolna kouří z ní
a občas mrkne se, zda v jeslích krmení.

Zrovna tak utichly hospody zájezdní,
šenkýř i šenkýřka spát mohou celé dny,
mohou od sklepa klíč
zahodit někam pryč,
nikdo k nim neobrátí svého oje,
hlubokým sněhem všechno zaváto je.

Vlády se ujmou větry rozvichřené,
jeden vysoko ve vzduchu se žene,
druhý dole zase
hněvem nadouvá se,
pod ním se jiskří sníh jako rozkřesaný.
Přiletí třetí, zkusit svou sílu na nich.

A když navečer unaveny ulehnou,
plíživé mlhy bledé po rovině jdou.
Postavy beťárů
se mihnou tu jak v snu,
když na supících koních pádí v noci tmou.
Vzadu za nimi vlk, krkavci nad hlavou.

Jako vyhnaný král od hranic své říše,
tak za zemí slunce ještě ohlíží se,
otrávené hledy
vrhá naposledy
a jakmile nejzazších hranic dosáhne,
krvavá koruna mu s hlavy upadne.

Zříceniny čardy

V. Z.

Rovina bez konce, krásná Dolní země,
na celém světě nejdražší je mně.
Krabatá Horní zem s doly a s horami
je kniha, v níž mnoho stran třeba probrat mi,
však ty, zem Dolní, kde nestoupá vrch z plání,
ty vždycky jsi mi jak otevřené psaní,
které si mohu přečísti na jeden ráz.
Jsou v tobě myšlenky velké a plné krás.
Tak lituji, že nemohu celý svůj věk,
strávit tam venku, strávit volně na pustě.
Tak rád bych na ní žil, já, pusty syn,
jako v Arabii svobodný beduin.
Ó pusto, pusto, ty obraz svobody jsi
a svoboda jak božstvo mou duši křísí.
Svoboda, Bože můj, jen proto žiju dál,
abych jedenkrát za ni mladý život dal
a z hrobu, nechci-li krev svou procediti,
žehnati budu svému prokletému žití.
Však co to? Hrob a smrt? Toť námět jiný.
Není však divu. Přede mnou zříceniny.
Nejsou to trosky hradu, jen krčmy na venku,
však na to se čas nikdy neptá, holenku,
jaká to budova, hrad nebo hospoda.
Ať tak či tak, vyskočí na ni zespoda.
Kam skočí čas, tam kámen drolí se i kov.
Věc žádná není mu malou ani velikou.
Jak to, že čarda stojí na kameni?
Vždyť po lomu tu kolem tuchy nem.
Zde kdysi bylo město nebo vesnice,
dokavad nevpadli sem Turci, pleníce.

Ubohé Maďarsko, ubohá vlasti má,
kolika pouty už jsi byla spoutána.
Tvé staré město pobořili Osmané,
nic z něho není, jen Bůh v chrámě zůstane.
Chrám zůstal sice stát, ale i on schází,
až vešel do dějin jak hlasatel zkázy.
Dlouho, po celá staletí tu truchlil chrám,
až konečně též se položil k ruinám.
Aby kameny z něho jen tak nezvětraly,
na pustě si z nich čardu zbudovali.
Z Božího domu hospoda. A proč by ne?
Tam duším slouží se, zde tělům sloužíme.
A každý člověk přec tělo i duši má.
A tak musíme přáti stejně oběma.
Z Božího domu hospoda. A proč by ne?
I tak posloužit může jako svatyně.
Já viděl v hospodě čistší duše zářit,
než jak denně klekávají před oltáři.
Rozpadlá čardo, tak jak v oné době,
kdy pocestní si spočívali v tobě,
já znovu si tě stavím svou obrazností
a jak živé vidím všechny tvoje hosty:
zde sedí vandrák se sukovitou holí,
tam pár chudáků v kožiších se choulí,
zde zase sklenář-žid s dlouhými vousy,
tam dráteník a jiní přiťuknou si.
A což ta krásná šenkýřka mladá,
jež se studentem se objímala ráda?
Hlavička jeho vínem namožena,
však víc jej pobláznila mladá žena.
Kde starý šenkýř, že nad tím nežárlí?
Ten ve výčepu za stolem klidně spí.
Tehdy spal u stolu, dnes v hrobě leží už,
krčmářka mladá též jak její starý muž,
též student s ostatními tam zuby cení,
na prach a popel, dávno obráceni.

I čarda zestárla a zarostly ji trávy.
Vzal vítr klobouk jí a odnesl jej s hlavy
a střecha tam stojí s nakloněnou šíjí,
jako by prosila pána, čas, jenž míjí,
prosila pokorně, ať počká chvilenku,
prosebná její řeč však nemá účinku.
Tak rozpadá se krčma, sotva už je poznat,
kde byly dveře dřív a kde byla okna.
Ještě tu komín z ní k obloze šedé činí
jak umírajících naděje poslední.
Sklep zřítil se a studna zasypána,
táhlo, to samo zmizelo jednoho rána,
jen váha zůstala a žlábek okutý.
Na vršku váhy sedí orel mrzutý,
neboť ten vršek v pustě nejvyšší je hřad,
proto jej orel vždy tu vyhledává rád.
Tam sedí a upřeně před sebe zírá,
snad dumá o přechodnosti všehomíra.
Nad ním plápolá slunce, dítě nebeské,
plane, neb do srdce mu láska dere se
a jeho milenkou s toužebnými ústy
je fata morgana, krásná víla pusty.

Na konci září

V. Z.

V nížinách ještě pučí zahradní květy
a před okny nám topol zelená se,
však vidíš v dáli ty velehorské hřbety?
Na nich už leží sníh v plné své kráse.
Ještě v mém srdci plamenné léto žhne
i vesna v něm ještě bujně rozkvítá,
z mých temných vlasů prosvítají šedivé,
hlavu mi skrápí jinovatka stříbřitá.

Už květy opadly a život uplývá . . .
Pojd ke mně, ženo má, a na klín usedni
a nechej hlavu na prsou mi spočívat,
kdo ví, zda není to už den můj poslední?
A řekni: zemřu-li dřív, zda pak tělo mé
zahalíš v rubáš a složíš s pláčem do rakve?
Či přestaneš se hlásit k mému jménu,
protože vzplaneš láskou ku jinému?

Až jednou odložíš své vdovské závoje,
jak černý prapor slož je na mém hrobě,
já vstanu pak, až půlnoc padne s orloje
a všechny si je dolů vezmu k sobě
k stírání slz, pro tebe prolévaných,
že jsi tak lehce zapomněla na věrnost
a abych ovázal jím svého srdce rány,
které i tam tě bude milovati na věčnost.

Z jediné myšlenky mám strach . . .

K. B.

Z jediné myšlenky mám strach:
na loži zemřít, v poduškách,
pomalu uvadnout jak květina,
jíž skrytý červík život podtíná,
a zvolna zkomírat jak svíčky knot,
jenž v prázdné síni svítí do temnot.

Ne takovou smrt, Bože, dej,
ne, takovou mne netrestej!
Kéž jsem jak strom, a blesk mi rozetne můj kmen
či bouře s vichřicí mne vyrve po kořen,
kéž jsem jak skála, jež se do údolí zřítí,
zatím co nebesa se třesou v hromobití . . .

Až jednou zotročený lid,
jho střásaje, se půjde bít
a rudé prapory se slijí s jeho rudou tváří
a na praporech psáno bude svatozáří:
„Světovou svobodu!"
a od národa k národu
to heslo půjde od východu po západ
a všude s tyranií bude bojovat,

tam potom padnout chci
za bitvy planoucí,
tam kéž mi srdce mladou krví vykrvácí
a se rtů mých to heslo vzlétne jako ptáci,

a ocel svištící svým zvukem přehluší,
i halas trubek, děla řvoucí do uší,
a po mém těle, propadlém již tlení,
ať letí potom oři okřídlení
dál a dál k cíli vítězného rána,
a ležet nechají mne rozdupána.

Tam seberte mé kosti odrané,
až slavná chvíle tryzny nastane
a za slavnostně za smutečního pochodu,
s prapory svinutými v průvodu
hrdiny pohřbí do společné mohyly,
když smrtí, svobodo světa slavná, tě dobyli!

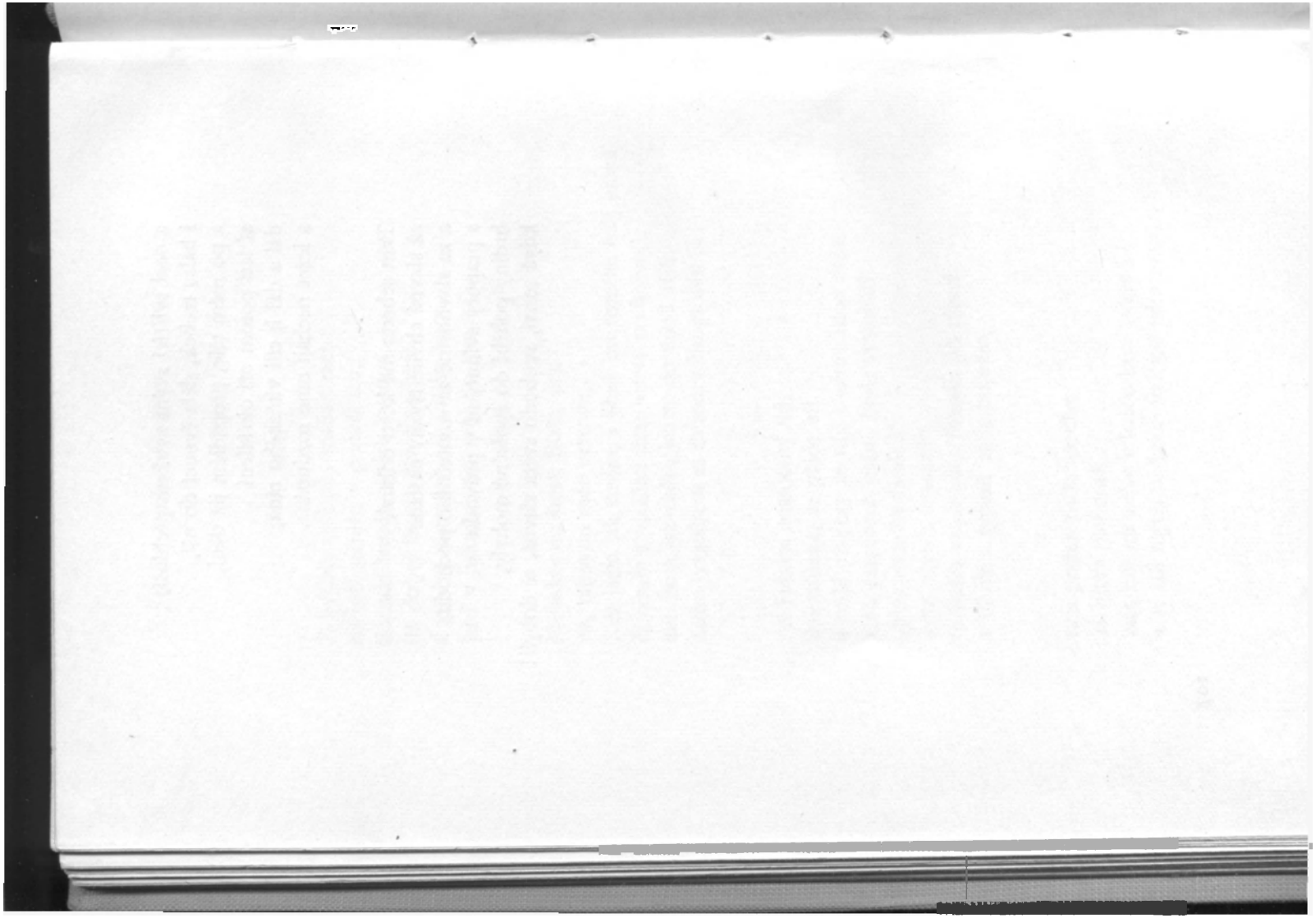

OBSAH

*

Předmluva *Julia Ďuriše* 7
Dopis československým přátelům o Sándoru Petőfim
Barabás Tibor 11

*

Překladatelé: *Kamil Bednář* (K. B.), *Karel Patha* (K. P.), *Zikmund Skyba* (Z. S.), *Vilém Závada* (V. Z.)

*

I

Muž jsi-li, tož buď mužem (Z. S.) 29
Básníci devatenáctého století (K. P.) 31
Homér a Ossian (V. Z.) 33

II

Píseň psů (V. Z.) 37
Píseň vlků (V. Z.) 38
Jede ovčák na oslu (V. Z.) 39
Vlčí dobrodružství (V. Z.) 40
Uherský šlechtic (V. Z.) 42
Zimní svět (V. Z.) 44
Starý dobrý krčmář (V. Z.) 46
Co to děláš, nač ty laty (V. Z.) 48
Se stromy mluví podzimní vítr (V. Z.) 49
Lid (V. Z.) 51
Rozbouřilo se moře (V. Z.) 52
Mé písně (V. Z.) 53
Palác a chalupa (K. P.) 55
Jménem lidu (V. Z.) 57
Píseň národa (Z. S.) 59

III

Má první role	(Z. S.)	63
Kdo jsem	(Z. S.)	64
Sním o dnech boje	(K. P.)	65
Svoboda a láska	(Z. S.)	67
Bledý voják	(Z. S.)	68
Úmysl v dýmu	(Z. S.)	69
Zraje obilí	(Z. S.)	70
Koníčku můj	(Z. S.)	71
Lásko, milování	(Z. S.)	72
V šťastné noci	(Z. S.)	73
Tuláci lásky	(Z. S.)	74
Chytrý piják vína	(Z. S.)	75
Láska, láska	(V. Z.)	76
Chví se zelený keř	(V. Z.)	77
Písen při víně	(K. P.)	78
Vy, kdož z pozemského prachu	(V. Z.)	80
Umlkla bouře	(V. Z.)	81
Pohřební pochody	(V. Z.)	83
Nízká hospoda na kraji vsi	(V. Z.)	84
Volské spřežení	(V. Z.)	86

IV

Dolní země	(V. Z.)	91
Tisa	(V. Z.)	94
Pusta v zimě	(V. Z.)	97
Zříceniny čardy	(V. Z.)	100

V

Na konci září	(V. Z.)	105
Z jediné myšlenky mám strach	(K. B.)	106

Sándor Petőfi

MÉ PÍSNĚ

Výbor

Přebásnili Kamil Bednář, Karel Pařha, Zikmund Skyba a Vilém Závada. Redigovali Dr Emerich Forbáth-Fuchs a Jiří Szántó. Předmluvu napsal Julius Ďuriš, úvodní stať Tibora Barabáse přeložili Olga a Jiří Macků. Na převodu z maďarštiny spolupracoval Dr Jaroslav Lisický. Obálku a grafickou úpravu navrhl arch. Zdeněk Rossmann. V nákladu 5500 výtisků vydalo v roce 1950 nakladatelství Rovnost v Brně. Písmem Garamond vytiskla tiskárna Svoboda 5, provoz I. Vydání první, publikace čís. 122.
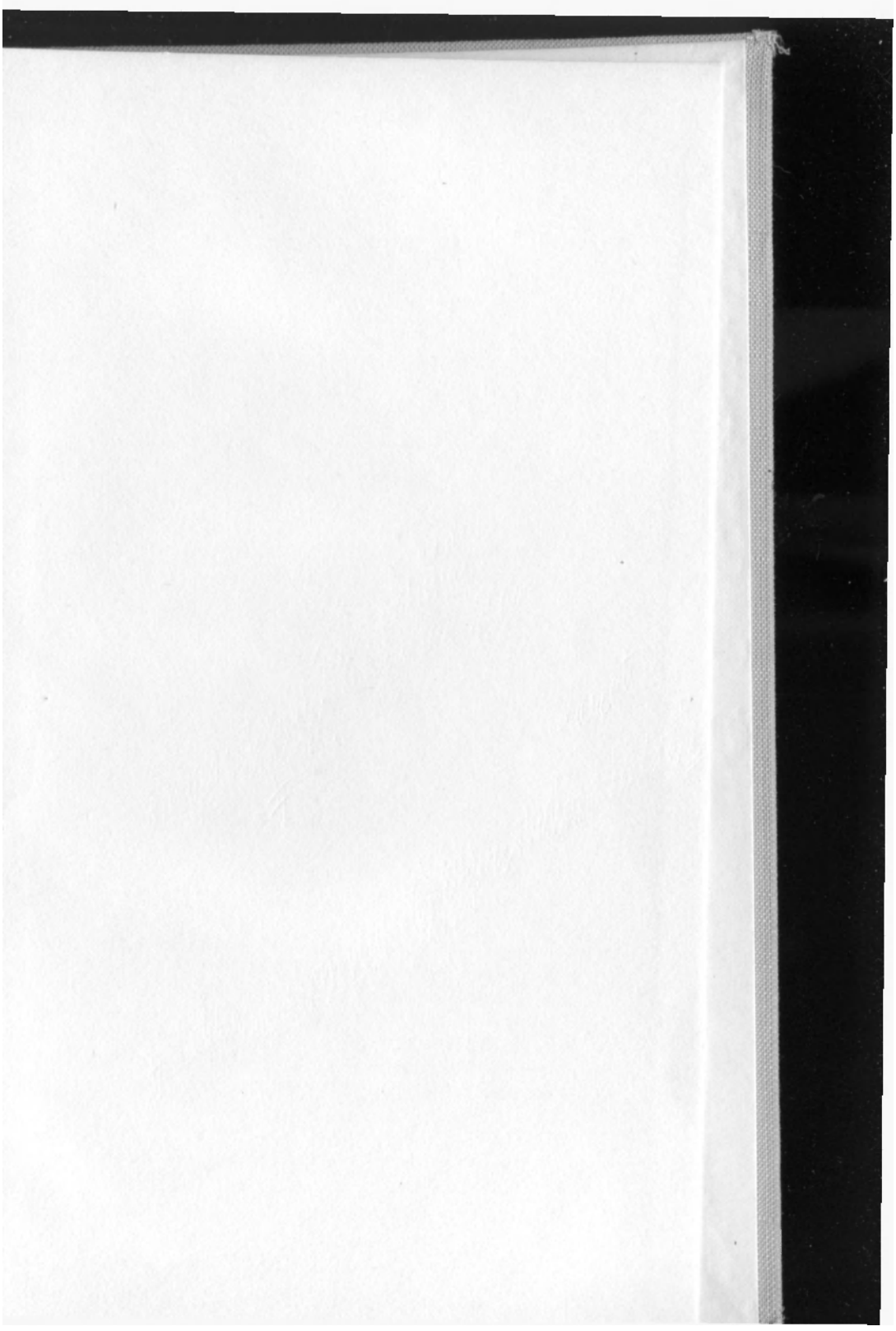
Cena brož. 45 Kčs, váz. 75 Kčs.